ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2018/HC-A/89

- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: މަރްޔަމް ޝިފާ / ސ.ވާދީވިލާ، މާލެ

- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް: މުޙައްމަދު އަނީސް / ދަގުވަރު ނަންބަރު 4800، މާލެ

- ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 04 ޖުމާދަލްއޫލާ 1439 / 21 ޖަނަވަރީ 2018

  * ނިމުނު ތާރީޚު: 18 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1442 / 03 ޑިސެންބަރު 2020

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީސް

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރައޫފު އިބްރާހީމް
ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ:
- ނަންބަރު: 2510/Cv-C/2016
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: އެއްބަސްވުމުގެ ސަބަބުން ލިބޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުން
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 16 ނޮވެމްބަރު 2016
- ނިމުނު ތާރީޚު: 28 ސެޕްޓެމްބަރު 2017

މައްސަލައިގެ ތަޢާރަފު:

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2510/Cv-C/2016 ދަޢުވާއާ އެކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ، ކ. މާލެ / ސ. ވާދީވިލާ، މަރުޔަމް ޝިފާ (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު A039215) ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބަލާފައިވާ ދަޢުވާއާއެކެވެ.

މިދަޢުވާގައި، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަކީ ދަފްތަރު ނަންބަރު 4800، މުޙައްމަދު އަނީސް (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު A042049) އެވެ.

ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމި ގޮތް:

1. އިސްތިއުނާފު މިކުރެވޭ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2510/Cv-C/2016 ދަޢުވާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓަށް ބެލިއިރު، އެދަޢުވާއަކީ ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު 10T P5001A-04 "ބޮއްޓަންވިލާ" އެވެ ކާރާ ދޯނީގެ ވިޔަފާރި ކަމުގައިވާ މުޙައްމަދު އަނީސް އާއި 30 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަވާލުކުރުމަށް ސ. ވާދީވިލާ ފާތިމަތު ފަރީދާ އާއި، ސ. ވާދީވިލާ މުޙައްމަދު ޝަކީރު އާއި، ސ. މަރަދޫފޭދޫ / ފަހާގެ ހައުލަތު ފަޒީލާ އާއި، ސ. ވާދީވިލާ އަޙްމަދު ޝިހާމް އާއި ސ. ވާދީވިލާ އާމިނަތު އަސްލާ އާއި، ސ. ވާދީވިލާ މަރުޔަމް ޝިފާ އާއި، ސ. ވާދީވިލާ އައިޝާ ޝިހާމް އާއި، ސ. ވާދީވިލާ ޙަސަން ޝިހާމްގެ މައްޗަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/30 ދަޢުވާގެ ޙުކުމުން ދައްކާފައިވާ 08 މީހުންގެ މައްޗަށް އަދާކުރަންޖެހޭ، އެދަޢުވާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމުގެ މައްޗަށް ބަރާބަރަށް މަހަކު US$18,000.00 (އަށާރަހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ބޯޓުން ކުލި ހަމަޖެއްސައި 12 މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތަށް US$216,000.00 (ދުއިސައްތަ ސޯޅަހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އުޖޫރަދީން މާލީ ނަފާ ހޯދުމަށްޓަކައި 03 ވަނަ ފަރާތަކާއެކު އެދުނު ކުއްޔަށްދިނުމަށް އެގްރީމެންޓު ކުރުވިފައިވާކަމަށް، އަދި ސިވިލްކޯޓުގެ ނަންބަރު 568/Cv-C/2016 ދަޢުވާގެ ޙުކުމާ ރިޕޯޓުގެ ފަހަގެ ކުރުމުން 3.2 ވަނަ ނުކުތާގައި ބައްޓަންކޮށްފައިވާ ފަދައިން މުޙައްމަދު އަނީސްއަށް ދީފައި

ހައްޤުވެގެންވާ އުޖޫރަތު ބޭނުންކުރަން ލިބިފައި ނުވުމުގެ ސަބަބުން ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ މިންވަރެއް ކަމަށްވާތީ 08 (އަށެއް) މިލިއަނުގެ އަތުން އުޅަދު ހުކުމަށް ދައުވާލިބޭ ރ. ފާތިމާ ޒާހިދާ ފަރީދާ އާއި، ރ. ފާތިމާ މުޙައްމަދު ޝަކީރު އާއި، ފަހާގެ / ސ. މަރަދޫފޭދޫ ހުސައިނު ފަރީދު އާއި، ރ. ފާތިމާ އަޙްމަދު ޝާހިދު އާއި ރ. ފާތިމާ އާމިނަތު އަޝްފާ އާއި، ރ. ފާތިމާ މަރްޔަމް ޝިފާ އާއި، ރ. ފާތިމާ އައިޝާ ޝާހިދު އާއި، ރ. ފާތިމާ ޙަސަން ޝާހިދުގެ މައްޗަށް މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ވާރިސުން ދައުވާކުރުމުން ބޮޑުން މައްސަލައަށް ބަލާފައި. އެ ޝަރީޢަތް ބައްލަވައި ސިވިލް ކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާ ހުކުމްގައިވަނީ؛

"ދަންނަވާ، ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ޝަރީޢަތުގެ ޤަވާޢިދުތަކަށް ބަލާއިރު، ރަސްމީ ލިޔުމެއްގެ ގޮތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވާ 4800 ނަންބަރު ދޯނި 10T P5001A-04 ނަންބަރު ދޮޅުމަސް ހިފާ ދޯނި، ބްރިޑްޖް ނަންބަރު 10T P5001A-04 މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދުފަހަރު، ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު P5001A-04 10T ބޯޓުފަހަރު ހިންގި މުއްދަތަށް 2015/07/23 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 30 ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް މުޙައްމަދު އަނީސް އާއި، ރ. ފާތިމާ ޒާހިދާ ފަރީދާ އާއި، ރ. ފާތިމާ މުޙައްމަދު ޝަކީރު އާއި، ފަހާގެ / ސ. މަރަދޫފޭދޫ ހުސައިނު ފަރީދު އާއި، ރ. ފާތިމާ އަޙްމަދު ޝާހިދު އާއި ރ. ފާތިމާ އާމިނަތު އަޝްފާ އާއި، ރ. ފާތިމާ މަރްޔަމް ޝިފާ އާއި، ރ. ފާތިމާ އައިޝާ ޝާހިދު އާއި، ރ. ފާތިމާ ޙަސަން ޝާހިދުގެ މައްޗަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/30 ފެސިލިޓީއިން ކޮންޓްރެކްޓް ބުނާގޮތުން އެއްބަސްވެފައި ދައުވާލިބޭ ފަރާތްތަކުން މުޙައްމަދު އަނީސްއާއި އުޅަނދު ބަލަހައްޓަމުން ގެންދާ ވަކި މުއްދަތަކަށް ކުރީގެ އަޖީރުން ވެރިފަރާތް އުޅަނދުގެ ކުލިން ބައެއް ދައްކާފައިވާ ބަލަހައްޓާކަމަށް އެއްބަސްވެ އެ އުޅަނދުގެ ދޫކުރަން ދައުވާލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ބަޔަކާއި ހަވާލުކޮށް ރެއްސަހަކަށް ޖަމާކުރާ ޕަސެންޓޭޖާއި މުއްދަތާ ގުޅިގެން ކުލީގެ ނިސްބަތުގެ ސަބަބުން މުޙައްމަދު އަނީސްއަށް ލިބިފައިވާ މާލީ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ދައުވާލިބޭ ފަރާތްތަކުން މުޙައްމަދު އަނީސްއަށް ދޭންޖެހޭ ބަދަލެއް ކަމުން މުއްދަތުގައި ދައުވާލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ބަޔަކު ދަށުން ދިޔުމުގެ ކުރިން މުއްދަތުގައި ކުލީގެ ގޮތުގައި ވަކިބަޔަކަށް މިންވަރުކުރަން މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ބަދަލު އުޅަނދު ހުކުމް ކުލިދޭގޮތަށް މަހަކު -/6,000ރ.
(ހަހާސް ރުފިޔާ) ގެ މަގުން 23 ޖުލައި 2015 އިން 29 ފެބްރުއަރީ 2016 ގެ ނިޔަލަށް ޖުމްލަ 43,200.00ރ.
(ސާޅީސް ތިންހާސް ދުއިސައްތަ ރުފިޔާ) އަދި މުއްދަތު ބޭނުންކުރަން ނުލިބުމުގެ ސަބަބުން މުޙައްމަދު އަނީސްއަށް ލިބުނު މާލީ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުއްގެ ގޮތުގައި ދައުވާލިބޭ ރ. ފާތިމާ ޒާހިދާ ފަރީދާ އާއި، ރ. ފާތިމާ މުޙައްމަދު ޝަކީރު އާއި، ފަހާގެ / ސ. މަރަދޫފޭދޫ ހުސައިނު ފަރީދު އާއި، ރ. ފާތިމާ އަޙްމަދު ޝާހިދު އާއި ރ. ފާތިމާ އާމިނަތު އަޝްފާ އާއި، ރ. ފާތިމާ މަރްޔަމް ޝިފާ އާއި، ރ. ފާތިމާ އައިޝާ ޝާހިދު އާއި، ރ. ފާތިމާ ޙަސަން ޝާހިދުގެ ފަރާތުން 4800 ނަންބަރު ދޯނި މުޙައްމަދު އަނީސްއަށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާއެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައި މިފައިސާ މުޙައްމަދު އަނީސްއަށް ލިބިދިނުމުގެ ޖަމްޢު 28 ސެޕްޓެމްބަރ 2017 މިދުވަހުން ފެށިގެން މިއާދެނީ 01 (އެކެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިފައިސާ 43,200.00ރ. (ސާޅީސްތިންހާސް ދުއިސައްތަ ރުފިޔާ) ސިވިލް ކޯޓަށް ދައްކާ ހަވާލުކުރުމަށް ކުރަމަށް ދައުވާލިބޭ ރ. ފާތިމާ ޒާހިދާ ފަރީދާ އާއި، ރ. ފާތިމާ މުޙައްމަދު ޝަކީރު އާއި، ފަހާގެ / ސ. މަރަދޫފޭދޫ ހުސައިނު ފަރީދު އާއި، ރ. ފާތިމާ އަޙްމަދު ޝާހިދު އާއި ރ. ފާތިމާ އާމިނަތު އަޝްފާ އާއި، ރ. ފާތިމާ މަރްޔަމް ޝިފާ އާއި، ރ. ފާތިމާ އައިޝާ ޝާހިދު އާއި، ރ. ފާތިމާ ޙަސަން ޝާހިދުއަށް އަންގައި ހުކުމްކޮށްފީމެވެ."

މިފަދައިންނެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް:

2. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2510/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާ ގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތް ނުވާކަމަށްބުނެ އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ރ. ވާދީވިލާ / މަރުޔަމް ޝަފާގެ ފަރާތުން ތިޔަގައިވާ ނުކުތާ ހުށަހަޅައި އެ ނުކުތާއާއި ބެހޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދައްކާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއަކީ؛

2.1- މަދަނީމުރާފާގެ ކޯޓެއްގައި ބެއްލެވުމާ މައްސަލައިގެ މުއްދައީ އެއްގޮތް އަދި އެ މައްސަލައަށް އަސަރުކުރާނެފަދަ ބުރުގުއް ދަށު ކޯޓުން ބެއްލެވުމަށް ޝަރީޢަތުކުރުމުގެ ހަމަތަކާއި ޚިލާފުވާގޮތަށްކަމަށްވާއިރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައި، އެކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/SC-A/20 ޤަޟިއްޔާއިން ބެއްލެވޭގޮތަށް ހަމަޖެހިފައިވާ މައްސަލައާއި އިސްތިއުނާފުކުރާތާ މައްސަލައިގެ މުއްދައީ އަދި ދާ މައްސަލައިގެ ނަތީޖާއަކީ އެއް ނަޒީރާއެއްކަމަށް ފާހަގަކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއަށް ރިޢާޔަތްކުރެއްވުމެއްނެތި، މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޝަރީޢަތުކުރުމުގެ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާ އެވެ.

މައްސަލައިގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތް:

3. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު:2003/HC-A/127 ޤަޟިއްޔާއިން[1] މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު:680/MC/2002 ޤަޟިއްޔާގެ ދުޢާ ބާރިދުލާސް، ވާދީ ބަރަދަރިސް ފްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްއާއި ބޮރިޔާ

1 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު:2003/HC-A/127 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުން ކުރިމަތިވާ ޤާނޫނީ ސުވާލު ތަޢުލީމު ކުރުމުގައި ކުރެއް ހުރިހައިވާތީ، ހައިކޯޓުގެ އެޤަޟިއްޔާގައި ބިނާކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ އުސޫލަކީ ޤާބިލް އުސޫލެއްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2017/SC-A/39 (މުޙައްމަދު ޝަފީޤު ވ. މުޙައްމަދު ވަޙީދު) ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅައި، ހައިކޯޓުގެ ބާރުގެއިން ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލު އާރާސް ޤަޟިއްޔާތަކުގައި ތަބީޢު ކުރުވާން ކަމަށް ނިންމާފައިވެއެވެ.

ކޯޓުފީގެ ހުކުމާ މުދަލާއި ބައްދަލުވެރި ބަޔަށްދޭންޖެހޭފައިވާގޮތް ނިންމި ނިންމުން ތަންފީޛުކުރުމުގެ ގޮތުން މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 462/MC/2004 ދަޢުވާއާ ހިންގުނެވެ.

4. މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު:462/MC/2004 ދަޢުވާއާ ނިންމިއިރު، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީ ކޮންޓެއިނާ ނަންބަރު: 10T P5001A-04 "ބެއްލަންޑިލާ" އެވް ސިޓީ ދޯނި އޮތީ، އަތޮޅުކޮދުމާ މުސާ ފަހުމީގެ ވާރިސުންނަށް ދިނުން، ސ.ހިތަދޫ އައިޑީކާޑު ނަންބަރު އަވަހަށް ރިސްޓާއި ބޭނުންކުރެވޭނެ ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައި ކަމަށް މުޙައްމަދު އަނީސް ބުނެފައިވެއެވެ.[2] އަދި އެދޯނީގެ ކުލި ހުޅުމަށް މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ވަކީލުން މަދަނީ ކޯޓަށް ހުށަހެޅި އެކޯޓުގެ ނަންބަރު: 352/MC/2008 ދަޢުވާއާއިން "ބެންޑަންލިލާ" ދޯނީގެ ކުލި މަހަކު -/6000ރ. (ހަހާސް) ރުފިޔާގެ ގޮތުން 01 ޖޫން 2006 ދުވަހުން ފެށިގެން 30 އޮގަސްޓު 2009 ނިޔަލަށް ހިސާބުކުރާ 38 މަހާއި 29 ދުވަހަށް ނަގައިދިނުމަށެވެ. އަދި ދައްވާގައި ހިމެނޭ "ބެންޑަންލިލާ" އެވް ސިޓީ ދޯނި 27 އޮގަސްޓު 2009 އިން ފެށިގެން މިހާރު 01 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މުޙައްމަދު އަނީސްއާ ހަވާލު ކުރުމަށް އަންގާފައިވެއެވެ.[3]

5. މަދަނީ ކޯޓުން ހުށަހަޅައި އެކޯޓުގެ ނަންބަރު:352/MC/2008 ދަޢުވާއާގެ ޙުކުމާމެދު ހިތްހަމަ ނުޖެހިގެން، އެޙުކުމް، ހ.ފާލިލާ،މުޙައްމަދު ޝަފީޤްގެ ވަކާލާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރިއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު:2009/HC-A/319 ދަޢުވާއާ ބަލައި ޙުކުމް ކޮންފާމްކޮށް، މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު:352/MC/2008 ދަޢުވާއާގެ ޙުކުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ހަމައެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި އެޙުކުމަށް ތާއީދުކޮށްފައެވެ. ހައިކޯޓުގެ ނިންމުމާމެދު ހިތްހަމަ ނުޖެހިގެން، އެނިންމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި ހ.ފާލިލާ، މުޙައްމަދު ޝަފީޤު އިސްތިއުނާފު ކުރިއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2012/SC-A/30 ދަޢުވާއާއިން އުވައިލަމުން ބަލައި، މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު:352/MC/2008

---

[2] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2012/SC-A/30 ދަޢުވާއާގެ ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ (ހ).
[3] މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު:352/MC/2008 ދަޢުވާއާގެ ޙުކުމުން.

ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު:2009/HC-A/319 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ބާޠިލު ކުރިއެވެ.

6. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2012/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވަނީ؛

"އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި ފުރަގަސްދޭގޮތުން ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ބެލުމުން،
މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 352/MC/2008 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމާއި އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ހައިކޯޓުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ބަދަލުގައި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކޮށް ބެއްލެވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު
2009/HC-A/319 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް، ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތް ނުވާކަން
އެނގެން އޮންނާތީ، މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 352/MC/2008 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމާއި އަދި
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މަދަނީ ކޯޓުގެ މިބަދަލުގައި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކޮށް ބެއްލެވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2009/HC-A/319 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް ބާޠިލު ކުރަމާއި،
މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 352/MC/2008 ޤަޟިއްޔާގެ ދަޢުވާގައި ބުނާ ރަޖިސްޓްރީ
ނަންބަރު 10T A-02 P5002 "ހާ ހާ 10" ލޯންޗު އަދި މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު
462/MC/2004 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމުގެ ބާރުން އަތުލައިގަތުމުން މޫސާ ފަހުމީގެ ވާރިސުންނަށް
މިލްކުވެފައިވާ އުޅަނދުފަހަރަކަށް އެނގެން އޮތުމުގައި، މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 462/MC/2004 ޤަޟިއްޔާއަކީ
އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ޤަޟިއްޔާއަކަށް ނުވުމުން އެޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމަކީ އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު، މައްސަލަ
ދެމިއޮތް ޙުކުމެއްކަން އެނގެން އޮންނާތީ އަދި ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމަކާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010
(ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ 77 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު
352/MC/2008 ޤަޟިއްޔާގެ ދަޢުވާގައި މުޙައްމަދު އަޙްސަން އެދިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ބެލުމުން އުޅަނދުގެ
ކުލީގެ ގޮތުގައި ދައްކާފައިވާ ފައިސާއާއި އަދި އެއުޅަނދު، މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 352/MC/2008
ޤަޟިއްޔާގައި ދައުވާ ލިބޭ ފައިސާތަކުގެ ނަންބަރުތަކުގައި ޝަރީޢަތުގެ ފައިސާން މުޙައްމަދު އަޙްސަނަށް
ލިބިދިނުމަށް އަންގާން ތަޢާރު ނަތީޖާކަމާއި،
އިސްލާމް ޝަރީޢަތުގެ ނުހަރާމްވާކަމުގެ 6 ވަނަ ނަންބަރުގެ ރ، ބ، ޅ، ކ، އ، ވ،
މިއަކުރުތަކުގެ ދަށުން ޝަރީޢަތް ކުރެވިފައިވާ ސަޤާފަތާ އެކޮޅުގެމަތިން ހުކުމްއެކު މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު
352/MC/2008 ޤަޟިއްޔާގެ ދަޢުވާގައި ބުނާ ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު 10T P5001A-04
"ބައްޓަންވިލާ" އޮލް ބާރާ ލޯންޗުގެ ޓެކްސީގައި ދައްކާފައިވާ އެއްލޮސް ފައިސާއާއި، ނުވަތަ އެ
ދަޢުވާއަށް މިބޭނުމަށް ކުރުދުރު އެފަދަ ކުލިއަދައިގެން ލިބޭނެ ފައިސާ މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު
352/MC/2008 ޤަޟިއްޔާގައި ދައްކާ ލިބޭނެ ފައިސާތަކުގެ ބަދަލުން މުޙައްމަދު އަޙްސަނަށް ލިބިދިނުމަށް
އެފައިސާތަކުގެ މައްޗަށް އަންގާފައިވާ ނަތީޖާކަމަށް ކަނޑައެޅުއްވާފައެވެ

މުޙައްމަދު އަޙްސަން ގެ ފައިދާއަށް "ބައްޓަންވިލާ" އޮލް ބާރާ މިބައްޓަން ދޫކުރި ގޮތުގައިމަށް
މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 352/MC/2008 ޤަޟިއްޔާގައި ދައްކާލިބޭން ފައިސާތަކުން އެއްލޮސް އިއްޔެތޯޅާ
ކަންތައްތައް އާއި މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 462/MC/2004 ޤަޟިއްޔާގެ ދަރުން މަރުޙޫމް މޫސާ ފަހުމީގެ
ވާރިސުންނަށް ލިބުނު އުޅަނދު އައިލެންޑް ރިސޯޓްގައި ބޭނުންކުރި "ބައްޓަންވިލާ" އޮލް ބާރާ ދޫކުރި ދުއްވަން

ހުކުމުގައި މަރުޙޫމް މޫސާ ޚަލީލްގެ ވާރިޘުންގެ ވަކާލާތުން އުޅުއްވާ ފަރާތުން ދަޢުވާލިބިފައިވާ ގެއްލުމެއް ޢަލީ ސަޢީދު ހިތަދޫވެސް
ދިފާޢުވާނެ ނުވަތަ އުޅުއްވާފައި ބައިވެރިވެ ވަކިން އިދާރީގޮތުން ވަކިކޮށްފައިވާ އޭގެން ނުޖަހާ، ރަޖިސްޓްރީ
ނަންބަރު 10T P5001A-04 ގެ "ބޯޓްރަންވޭ" އޮފް ސީރާ ދޯނި މަގުމު އޮތް ބާރަމުގައި، މިއަދުން
(2015/07/23 އިން) ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަސްތެރޭގައި މުޙައްމަދު ޢަލީސްޓާ ބަލާބެހެއްޓުމަށް މަދަނީ
ކޯޓުގެ ނަންބަރު 352/MC/2008 ދަޢުވާއާގައި ދަރުވާ ތިބޭން ހ.ވާދީވިލާ ވާޖިބުވާ ވަރަދީ، މުޙައްމަދު
ޝަފީޤު، ޒައިނަބު ވަހީދާ، އަޙްމަދު ޝިހާމް، އާމިނަތު އަޝްފާ، މަރިޔަމް ޝިފާ، އަލީ ޝިހާމް، އަދި
ޒަކަރިޔާ ޝިހާމް އާ މި 08 (އަށެއް) މީހުންނަށް އަނގައި

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން
ބާޠިލުކުރީ ދިޔަ ގޮތުގެމަތީން ހުކުމްކޮށްފީމެވެ. "

7. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2012/SC-A/30 ދަޢުވާއާގެ ހުކުމް ކުރިމަތިވެގެން،
ސިވިލް ކޯޓުގެ އަމިއްލަ އިސްނެގުމުގެ މަތިން، އެދަޢުވާއާގެ ހުކުމް ތަންފީޒު ކުރަންޖެހޭ ބައި ތަންފީޒު
ކުރުމުގެ މައްސަލައެއް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 1552/Cv-C/2015 ދަޢުވާއާއިން ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ.
އެދަޢުވާއާގެ ހުކުމް 29 ޖުލައިމަހު 2016 ގައި ކޮށްފައިވަނީ؛

" ދެންފަހު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2012/SC-A/30 ދަޢުވާއާގެ ހުކުމް
ތަންފީޒުކޮށްދިނުމަށް އެދި ހ.ވާދީވިލާ/މާލެ، މުޙައްމަދު ޝަފީޤު (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު A023957) އާއި
ހ.ވާދީވިލާ/މާލެ، އަޙްމަދު ޝިހާމް (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު A039217) އާއި ހ.ވާދީވިލާ/މާލެ، އަލީ
ޝިހާމް (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު A039352) އާއި ހ.ވާދީވިލާ/މާލެ، މަރިޔަމް ޝިފާ (އައި.ޑީ.ކާޑު
ނަންބަރު A039215) އާއި ހ.ވާދީވިލާ/މާލެ، ޒައިނަބު ވަހީދާ (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު A051031) އާއި
ހ.ވާދީވިލާ/މާލެ، ޒަކަރިޔާ ޝިހާމް (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު A039351) އާއި ހ.ވާދީވިލާ/މާލެ، އާމިނަތު
އަޝްފާ (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު A039214) އާއި ހ.ވާދީވިލާ/މާލެ، ފާތިމަތު ވަހީދާ (އައި.ޑީ.ކާޑު
ނަންބަރު A039216) ގެ މައްޗަށް ދަފްތަރު ނަންބަރު 4800/މާލެ މުޙައްމަދު ޢަލީސް (އައި.ޑީ. ކާޑު
ނަންބަރު:A042049) ވާރިޘުން ހުށަހަޅައިފާ މިމައްސަލައިގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު
2012/SC-A/30 ދަޢުވާއާގެ ހުކުމް ކުރެވުނުއިރު އެދަޢުވާއާގައި ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު
10T P5001A-04 "ބޯޓްރަންވޭ" އޮފް ސީރާ ދޯނި މަގުމު އޮތީ އެދުނުގޮތް ކުރެވުނުއިރު އޮތް ބާރަމުގައި
ނޫނެކަން، ދަރުވާދީބާ ވާރިޘުންނަށް ސަރުކާރަށް ހުށަހެޅި ވިޔަފާރިއަށްނޫނަކަށް އެނގޭތީ، އެފަރާތުން
ސަރުކާރުގެ މަޖިލީހުގައި ބޭނުމުން، މިގޮތަށް އެދޯނި އޮތް ބާރަމުގައި ބަލައިގަންނަން އިންކާރުކުރާކަން
ދަރުވާކުރާ ވާރިޘުން ބުނެފައިވާތީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/30 ހުކުމް
ތަންފީޒުކުރުމުގެ މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދިޔުން ނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި ހުކުމް ކޮށްފީމެވެ."

މިފަދައިންނެވެ. މިނިވަން މުއައްސަސާއެއް ގެ ޙައިޘިއްޔަތުން މުޙައްމަދު އަނީސް ހިތަދޫ ފަދަ ބަހައިކޯޓުގައި
އިސްތިއުނާފުކުރިއެވެ.

8. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:1552/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށްއެދި މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން، އެހުށަހެޅުން ހައިކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރާރުގެ ފަރާތުން ބަލައި ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން ނަންބަރު: 95-CR/INDIV/2016/134 (08 މޭ 2016) އިން ނިންމާފައިވަނީ؛

" ހުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ ގޮތުން ކޯޓު ތަކަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކާއި ގުޅިގެން ބަލާނީ، ހުކުމްތަންފީޒުކުރުމަށް ހުށަހެޅުނު ޤަޟިއްޔާގައި އަދާކުރަންޖެހޭ އިލްތިޒާމްތައް ހުކުމާއި އެއްގޮތަށް އަދާކޮށްފައިވޭތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯބަލައި، މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1552/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާއަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމާއެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރަންވާނީ، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ ގޮތުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ އިސްތިސްނާގެ މަތިން ބެލުން މައްސަލަތަކެއްކަމާއި، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައިވާ ޤަޟިއްޔާއަކީ ބަޔާނުވެ، އެ ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމް ބާޠިލްވެފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ ގޮތުން މުޙައްމަދު އަނީސްއާއި ހަވާލުކުރަންޖެހޭ ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު 10T P5001A-04 "ބޮއްކަނޑިވާ" އެވް ކާރު ދޯނި މިހާރު އޮތް ހާލަތުގައި އެދޯނިއާއި ހަވާލުވުމަށް މުޙައްމަދު އަނީސް ކޮށްފައިވާ އިއުތިރާޟުގެ މައްސަލަކަން އެނގެން އޮތުމުގައި، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1552/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިގެ ދަޢުވާ ޤަބޫލުގައި އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތަކުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ކަންތައްތަކަކީ ސިވިލް ކޯޓުގައި މައްސަލަ ހިނގަމުން ދިޔައިރު ދިފާޢީ ނުކުތާގެ ގޮތުގައި ނަގާފައިވާ ކަންތައްތަކެއްކަމަށް އެނގެން ނެތުމާއި، އެކަންތައްތަކުގެ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް، ހައިކޯޓުގެ ޤަވާޢިދު (2011) ގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މި މައްސަލަ ބަލައިގަނެވޭން ނެތްކަން އެންގީމެވެ."

ހައިކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރާރުގެ މިނިންމުމާއިމެދު ހިތްހަމަ ނުޖެހިގެން، މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން، އެނިންމުން ހައިކޯޓުގެ ފުލްބެންޗަށް ހުށަހަޅާފައެވެ. ހައިކޯޓުގެ ފުލްބެންޗުން އެނިންމުން މުރާޖަޢާކޮށް 10 ޖުލައި 2016 ގައި ނިންމާފައިވާ ނަންބަރު:(NR) HC-RM/2016/25 އިން އަންގާފައިވަނީ،

"ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1552/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ދަފްތަރު ނަންބަރު 4800، ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަ ބަލައިނުގަތުމަށް ހައިކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރަރ ނިންމި ނިންމުން ބިނާކޮށްފައިވާ ސަބަބުތައް ރަނގަޅު ކަމަށްފެންނާތީ، އެނިންމުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ތަފާތު ނުކުތާއެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި ނިންމީއެވެ."

ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 1552/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކޮށް މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ބަލައިގަނެވުނު ނަމަވެސް ނިންމުމާއި ގުޅިގެން، އެނިންމުން މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2016/SC-A/20 ޤަޟިއްޔާއިން އެއިސްތިއުނާފު ބަލައިގަނެވިފައިވާކަން މުޙައްމަދު އަނީސްގެ އިޢުތިރާފުވުމާއި އަދި މަޢުލޫމް ޝަރުޠާ ބަޔާން އެކަށީގެން ނުވާތީވެ. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން އެޤަޟިއްޔާއާމެދު ގޮތެއް ނިންމިކަން ދެފަރާތުން ކުރި ދެފަރާތަކުން މިކޯޓަށް އަންގާފައެއް ނުވެއެވެ.

9. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުން ތަންފީޛުކުރަން ޖެހޭ ބައި، ސިވިލް ކޯޓުގެ އިސްތިޢުނާފުގެ މަރުޙަލާ، ތަންފީޛު ކުރުމަށް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 1552/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުމާމެދު އަނީސް ހިތްހަމަ ނުޖެހިގެން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން އެމައްސަލަ ބަލައި ނިންމުމަށް ނިންމި ނިންމުމާމެދު އަނީސް ހިތްހަމަ ނުޖެހިގެން، އެ ނިންމުން، މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓަށް އިސްތިއުނާފު ކުރިކަމުގައިވާތީވެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމްގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ "ބޭއްވަރުނިވާ" އުޞޫލު ފިޔާ ދުރަށް ޙުކުމާއެއްގޮތަށް މުޙައްމަދު އަނީސްއަށް ޙަވާލުކޮށްފައި ނުވާކަމަށްވާތީ، އެދޭނެގެ އަޅާ އަދި އެދޭނެގެ ކަލި ގެނދަން އެގޮތަށް މަސައްކަތް މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައި އެކޯޓުގެ ނަންބަރު: 568/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން ބަލައި ޙުކުމް ކޮށްފައިވެއެވެ.[4] އެޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމް ކޮށްފައިވަނީ؛

" ދަންނަވާ، އިސްލާމް ފާހަގަކުރުމުން ނުކުތާތަކަށް އެގޮތުގައި ހުރިހާއެއް، މިދަރުވާގައި ދަފްތަރު ނަންބަރު 4800 / މާލެ މުޙައްމަދު އަނީސް (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އައިޑީކާޑު ނަންބަރު:A042049) ޙަވާލާދީފައިވާ އުޖަރަދީ ކަރުދާސް ފޮނުވައިވާ އުޖަރަތުއްކަވަރުވެ، އެއުޖަރަދީ ދައްވާދީބާ ފަރާތްތަކަށް ކަމުގައިވާ ހ.ވާދީވިލާ/މާލެ، ފާތިމަތު ފަރީދާ (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އައިޑީކާޑު ނަންބަރު:A039216) އާއި ހ.ވާދީވިލާ/މާލެ، މުޙައްމަދު ޝަރީފް (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އައިޑީކާޑު ނަންބަރު:A023957) އާއި ސ.މަރަދޫފޭދޫ /ފެހާގެ ހައްވާ ފަޒީމް (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އައިޑީކާޑު ނަންބަރު:A051031) އާއި ހ.ވާދީވިލާ/މާލެ، އަޙްމަދު ޝިހާމް

4 މުޙައްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފީ ޖަވާބުގެ 4·1·2 ނުކުތާ.

(ދިވެހިރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު:A039217) އާއި ހ.ވާލީވިލާ/މާލެ، އާމިނަތު އަޝްފާ (ދިވެހިރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު:A039214) އާއި ހ.ވާލީވިލާ/މާލެ، މަރްޔަމް ޝިފާ (ދިވެހިރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު:A039215) އާއި ހ.ވާލީވިލާ/މާލެ، ޢަލީ ޝިހާމް (ދިވެހިރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު:A039352) އާއި ހ.ވާލީވިލާ/މާލެ، ޙަސަން ޝިހާމް (ދިވެހިރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު:A039351) އަށް ބޭނުން ކުރުވާ ޙާލަތުގައި އޮތް އުޖޫރައިގެ ދޫކޮށްލާފައި، އަދި އުޅުއްވަނީ ކުރިން އޮތް ޙާލަތުގައި މިހާރު މުދައްދަތު އަނިޔާއާ ބަލާބަލާކުރުން އޮތް އުޖޫރައިގެ ކުރިއަށްދާގޮތަށް، މުދައްދަތު އަނިޔާން މިހާރު ބަދަލުވެގެންނުދާނީ އުޅުއްވަނީގެ އަގާއި، އުޅުއްވަނީ ބޭނުންކުރަމުން ނުވިޔަފާރިގެ ސަބަބުން ލިބޭފައިވާ ގެއްލުންގެ ބަދަލުގެ މިންވަރުކުރާއި، މިފައިސާ ހޯދުމުގެ ބަދަލުގައި، ކަނޑައަޅާ ފިޔަފައިވާ އުޅުއްވަނީ ކުރިން އޮތް ޙާލަތުގައި މުދައްދަތު އަނިޔާން ލިބުނުދުން ކޯރުގެ މަސަލަ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގައި ގޮތުގައި ފައިސާ ހޯދުމަށް ދައްކާފައިވާ ބަދަލު މުދައްދަތު އަނިޔާން މިއަދުގޮތުގައި ލިބިގެންނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ބަލާފާކޯރުފީނެވެ."[5]

މިބާބުގެ ކުރުމާއި ގުޅިގެން، މިބާބުގެ ދަރުން ބާރު ލިބިގެންކަމަށް ބުނެ، "އުއްބަސްވުމުގެ ސަރަޙައްދު ލިބޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުން" މިމައްސަލައިގައި މުދައްދަތު އަނިޔާގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް މައްސަލަރައްފު ހުށަހަޅައި، އެކޯޓުގެ ނަންބަރު:2510/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން ބަލައި ބުނުމް ކޯރޓަށްފައެވެ. އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށްފަހު މިޤަޟިއްޔާގެ ބުނުމެވެ.

<u>ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:</u>

ފަސްޖެހުމު މުދައްދަތު ނިޔާޒުގެ ރައްދު (މިރައްދަށް ފަސްޖެހުމު އަބަދުއްރަޙްމާނު އިބްރާހީމް އާއި ފަސްޖެހުމު ޢަލީ ސަމީރު ތާއީދު ކުރެއްވެ.)

10. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2510/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓަށާއި، އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހ. ވާލީވިލާ / މަރްޔަމް ޝިފާ ގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އެނުކުތާތާ ގުޅިގެން މަރްޔަމް ޝިފާ އާއި މުދައްދަތު އަނިޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކައާއި، މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ލިޔުންތަކާކަން ބެލުމުގެ ފަހުން އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ޝަރީޢަތަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

[5] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:586/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާއަށް އުއްވާ ފަރާތަކުން އިސްތިއުނާފު ކޯރޓަށާ ޤަޟިއްޔާއާއިއްކަމެއް ހުރަހެއް ލިބުނުތަކުން އެގޭކަން ނުވެވެ.

11. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބަޔާން ކޮށްފައިވަނީ، މަދަނީ މުރާފަޢާގެ ކޯޓުގައި ބައްލަވަމުންދާ މައްސަލައިގެ މަޢުޟޫޢާ އެއްގޮތް އަދި އެ މައްސަލައަކީ އަސަރުކުރާނެފަދަ ހުކުމެއް ދަށު ކޯޓުން ބޭއްވުމަކީ ޝަރީޢަތްކުރުމުގެ ހަމަތަކާއި ޚިލާފުކަމެއް ކަމަށެވެ. މިސާލަކަށް ބަލާއިރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2012/SC-A/30 ނަންބަރު ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމުގައި އޮތް؛

"…. ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު 10T P5001A-04 ގެ "ބޮއިލަރސިވިލާ" އެއް ބާރާ ދޫނި މިހާރު އޮތް ބާވަތުގައި، މިއަދުން (2015/07/23 އިން) ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަސްތެރޭގައި މުދައްރަޖު އަނބުރާ ހަވާލުކުރުމަށް…"

މިބައި ތަންފީޒު ކުރުމުގެ މަރުޙަލާ ސިވިލް ކޯޓުގެ އިސްތިސްނާގެ މަތިން، އެކޯޓުގެ ނަންބަރު 1552/Cv-C/2015: ޤަޟިއްޔާއިން ކުރިއަށްގެންގޮސް، ނިންމިގޮތް މިހާރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2016/SC-A/20 ޤަޟިއްޔާއިން ހުއްޓުވައިލާކަން އެނގެން އޮވެއެވެ. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 1552/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމާމެދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމުމުގެ ކުރިން، ހަމަ އެމަޢުޟޫޢުގައި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2012/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމުގައި ބަޔާންކުރާ "ބޮއިލަރސިވިލާ" އެއް ބާރާ ދޫނިގެ އަގާއި އަދި ދޫނިގެ ކުރި ހުކުމުގެ ނަމުގައި، ދުވަސް ފަހަރަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅައި، އެކޯޓުގެ ނަންބަރު: 568/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން ބަލައި ކުރި ހުކުމަކީ، އެއްވެސް ފަރާތަކުން އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާ ހުކުމެއްކަމަށް ނުވާތީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2012/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމް ތަންފީޒު ކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި "ކުރި ހުކުމަށް" ކުރިއަށް ގެންދާ ޤަޟިއްޔާއެއް ކަމުގައި ނުވި، އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2510/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ ނުވާނެއެވެ. މިފަދަގޮތުގައި މުޤައްރަރު އަސާސް ހުރަހެއް ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2016/SC-A/20 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅުއްވާފައިން މަޤުބޫލް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2012/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމް ތަންފީޒު ކުރުމުގެ މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން "ކުރި ހުކުމަށް" ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2510/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ ކުރިއަށް ގެންދިޔަ

ގެންދިއުމަކީ، އެއްވެސް ސޫރައެއްގައި ތަޢާރުޒުވާން މައްސަލަ ހުށަހެޅުން ނޫންކަމުގައި ބެލެވޭކަން ނެތެވެ. މިހެން ވުމުން، މައްސަލައިގައި މައުޟޫޢަށް ދެވަނަ ނިމުމެއް ނާންނާނެއެވެ.

12. އިސްތިއުނާފު ކުރުވިފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2510/Cv-C/2016 އަދި، "އެއްބަސްވުމުގެ ސަބަބުން ލިބޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުން" މިމައްސަލައިގައި މުޙައްމަދު އަނީސާގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައެއްކަމަށްވާއިރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު:2012/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާގައި "ބެއްލަންވިލާ" ދޯނިޔާބެހޭ ގޮތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަނޑައެޅުންތަކުގެ ތެރޭގައި؛

" މުޙައްމަދު އަނީސާގެ ދަރިފުޅުގައި ބުނާ ދެ ރިސޯޓް މަންޒިލު ދުނޭ ފަހިވެގެ ވާރިސުންނަށް ލިބިފައިވާ 2006/06/01 ގައި މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 462/MC/2004 ޤަޟިއްޔާއިން ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމުގެ ދަރުންކަން އެޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުންނާއި، މި މައްސަލައިގެ ދެފަރާތުގެ ބަހުން އެނގެން އޮންނައިރު، ބެހުމުން މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 462/MC/2004 ޤަޟިއްޔާ ނިމުމުގެ ކުރިންވެސް އަދި އެ ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ފަހުން ފުރިގެން މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 352/MC/2008 ޤަޟިއްޔާ އުފުލާ ހުށަހެޅުމާ ހަމައަށް، އެއްވެސް އިތުރުގައި މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 352/MC/2008 ޤަޟިއްޔާގެ ދަޢުވާގައި ބުނާ ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު 10T P5001A-04 "ބެއްލަންވިލާ" އެވެ ނިޔާ ދޯނި ބެހުމުން ދެރިސްޓަރު ކުއްޔަށް ދިނުމާބެހޭގޮތުން މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 352/MC/2008 ޤަޟިއްޔާގައި ދަޢުވާކުރާ މުޙައްމަދު އަނީސާއާއި އަދި އެޤަޟިއްޔާގައި ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތްތަކާ ދެމެދު އެއްބަސްވެވިފައިވާކަން މިފަރާތްތަކުން މިމައްސަލައާ ގުޅިގެން ސާބިތުކޮށްދީފައިވާ ދައުލަތްފައިވާ ވަރަކަށްކުން އެގެން ނެތްކަމެވެ."[6]

މިފަދައިން ކަނޑައަޅާފައިވާތީ، އިސްތިއުނާފު ކުރުވިފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2510/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާއަކީ، "އެއްބަސްވުމުގެ ސަބަބުން ލިބޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުން" މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި، ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ހަމައެއް ނުވާކަމީ، އެހެނީ، އެޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، ޙުކުމުތަކަށް ރިފުރ ކުރުމަށްއެދި ހުށަހަޅާ އަސްލު މައްސަލަކުރުގައިވާ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2012/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާގައި "ބެއްލަންވިލާ" ދޯނީގައި ގުޅިގެން، މުޙައްމަދު އަނީސާ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތައި ދެމެދު ތަޢާރުޒު ގުޅުމެއްތަކަށް އަސްލު މައްސަލައިގައި ކަނޑައަޅާފައިވާތީ، އެޤަޟިއްޔާގެ ދަރުން ޙުކުމް ތަންފީޒު ކުރުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ "ބެއްލަންވިލާ" އެވެ ނިޔާ ދޯނީގެ އަގައި ކުލި ހޯދުމުގެ ނަމުގައި އުފުލާ

6 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2012/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާގެ ފަގުރާގެ ކުރުވުން ނަޒަރުކުރުމުގެ (ޅ).

ފަރުދީ ޤަޟިއްޔާއެއްގައި "ބެއްލަންވީލާ" ދޯނިޔާއި ގުޅިގެން، މުޙައްމަދު ޢަލީސާއާ މަރްޔަމް ސިފާއާ ދެމެދު ބަޔާންވީ ގޮތުގެމަށް ޢަމަލުކުރަން އިލްތިމާސް ކުރިޔަށްދާނަކަމަށް ނިންމެވީއެވެ.

13. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2510/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި، މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 352/MC/2008 ޤަޟިއްޔާއަށް ރަވާގި އެތި "ބެއްލަންވީލާ" ދޯނިޔަކަށް ލިބެމުންދިޔަ ކުލި ކަމުގައި -/6،000ރ (ހަހާސް) ރުފިޔާ ކަމަށް ބަލާފައިވަނީ، މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 352/MC/2008 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2012/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާއިން ބާޠިލުކޮށްފައި ނުވާކަން އެނގޭތީއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2012/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާގައި އެކުލެވޭ ބަސް ގޮތުން ބަޔާން ކޮށްފައިވަނީ؛

"...މިމައްސަލައާއި ގުޅިގެން މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 352/MC/2008 ޤަޟިއްޔާއަށް ހުށަހެޅި ގޮތުގައި ބާސިލްކުރެވުނު ފަރާތުގެ ވަކީލުން ދިފާޢަށް ހުށަހެޅުއްވި ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ނަޒަރުން ބަލާއިރު، ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު P5001A-04 10T "ބެއްލަންވީލާ" އޮޑި ކިޔާ އުޅަނދު، މުޙައްމަދު ޢަލީސާގެ ދަރިފުޅުގެ ބެލެހެއްޓުމާ ޙަވާލުވެގެން މަހަކު -/6000ރ (ހަހާސް ރުފިޔާ) ގެ ކުއްޔަށް 1988 ގެ ޖުލައި މަހުން ފެށިގެން، މުޙައްމަދު ޢަލީސާގެ ދަރިފުޅުގެ ބޭނުން ކުރުމަށް ދީ ރަސްމީ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް އެ ދަރިފުޅަށް ކުއްޔަކަށް ދޫކުރެވިފައިވާ ގޮތުން އެދިރިހުރިޔާ މަށްޓަކައި އާއި މުޙައްމަދު ޢަލީސާ ދެމުނު އެއްވެސް އިޚްތިޔާރެއް އެހެން ފަރާތްތަކުގެ ޙައްޤެއް ނުގެއްލޭ ގޮތަށް އެ ފަރާތެއްގެ ބަސްމަގުގައި ...ކަމަށް ސާބިތުވެ ވާތީ ...ހުރި ކުއްޔަށް ދޫކުރުމަށް ... "ބެއްލަންވީލާ" އޮޑި ކިޔާ މިބޭނުމުގެ އުޅަނދެއް މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 352/MC/2008 ޤަޟިއްޔާގެ ދަރިފުޅުގެ މުޙައްމަދު ޢަލީސާ ބޭނުންކުރާ ގޮތުގެ މަހަކު -/6000ރ (ހަހާސް ރުފިޔާ)ގެ ކުއްޔަށް 1988 ގެ ޖުލައި މަހުން ފެށިގެން މުޙައްމަދު ޢަލީސާގެ ދަރިފުޅުގެ ބޭނުން ދީ ރަސްމީގައި ބޭނުންކުރުމަށް މުޙައްމަދު ޢަލީސާ ކުއްޔަށް ދޫކުރައްވާ އުޅަނދުގެ ނަމަވެސް އެއްވެސް އިޚްތިޔާރެއް އެ ދަރިފުޅުގެ ނަމަވެސް އެދިރިހުރިޔާމުން ކުރެ އެއްވެސް ރަސްމީ ބޭނުމެއްގައި ބޭނުންކުރުމަށް މުޙައްމަދު ޢަލީސާ ކުއްޔަށް ދޫކުރައްވާ އުޅަނދުގެ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތިން ސާބިތުވެފައިވަނީ ފޮނުވާލެވޭ ކަމީ ހަމައެކަނި އެކަށޭނަ ގޮތެއްގެ ގޮތުގައި ބަލާފައިވާ ... ... އެނގެން އޮންނަކަމެވެ."[7]

[7] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2012/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާގެ ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ (ބ).

އެހެންކަމުން، އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2510/Cv-C/2016 ދަޢުވާގައި، މިތުލީ ކުއްލިއް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2012/SC-A/30 ދަޢުވާގެ ނިންމުމާއި ޚިލާފަށްކަން ފާޅުކަން ބޮޑު ގޮތެއްގައި އެނގެން އޮތުމެވެ.

14. ބައުންޑަރީ ސަރަޙައްދު އެހެން ހުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2012/SC-A/30 ދަޢުވާގެ ޙުކުމުގައި ބަޔާން ކުރާ "ބައުންޑަރީވޯލް" އަކީ ކޮބާ ދޭހަ މުޙައްމަދު އަނީސާއަށް 23 ޖުލައި 2015 ގައި އޭނާ ހާޒިރުވެގައި ޙަވާލު ކުރެވުން ނުވުމުން، އެޙުކުމް ތަންފީޒު ކުރެވުން ނުވުމަކަށް ބުނެ ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމި އެކޯޓުގެ ނަންބަރު:1552/Cv-C/2015 ދަޢުވާއާގުޅޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2016/SC-A/20 ދަޢުވާއިން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގެ ކުރިން، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2012/SC-A/30 ދަޢުވާގެ ޙުކުމް ތަންފީޒު ނުކުރެވިވާތީ، ކަމަށް ދެކިގެން "ބައުންޑަރީވޯލް" ދޫނި ބޭނުން ކުރަން ނުލިބޭގޮތުގެ ސަރަޙައްދުން މުޙައްމަދު އަނީސާއަށް ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2510/Cv-C/2016 ދަޢުވާގައި، ކަނޑައަޅައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2012/SC-A/30 ދަޢުވާއިން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޙުކުމާއި ބައާރުސްވާން ނިންމުމެއް ކަމަށް ވާތީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިދަޢުވާ ބެލި ފަނޑިޔާރުން ދެކެނީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2510/Cv-C/2016 ދަޢުވާގެ ޙުކުމަށް ބަދަލު ގެނަންނަޖެހޭ ކަމަކަށެވެ.

<u>ޙުކުމް:</u>

ދެންފަހުން، ބައުންޑަރީ ސަރަޙައްދު އެހެން ހުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2510/Cv-C/2016: ދަޢުވާއަށް، މުޙައްމަދު އަނީސާގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓަށް އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:1552/Cv-C/2015 ދަޢުވާ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ބަލައިގަން އެކޯޓުގެ ނަންބަރު:2016/SC-A/20 ދަޢުވާއިން ކުރިއަށް ގެންދާ މައުޟޫޢާ ގުޅުވައިވާ ދަޢުވާއެއްކަމަށްވާތީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2016/SC-A/20 ދަޢުވާއިން ގޮތެއް

ނިންމުމުގެ ކުރިން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2510/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން ނިންމާފައިވާ ވައްސޫގައި ދަށު ކޯޓަށް ގޮތް ކަނޑައެޅިފާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްދެއްވީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2510/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި ކޮށްފައިވާ ޙުކުމަކީ ބާޠިލު ޙުކުމެއްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ޙުކުމް ކޮށްފީމެވެ.